

Jan Marcin Węslawski
Polska Akademia Nauk
Instytut Oceanologii
81-967 Sopot, ul. Powstańców Warszawy 55

DZIAŁALNOŚĆ EKSPLORACYJNA ZESPOŁU EKOLOGII ARKTYCZNEJ W 1990 ROKU

W 1990 roku członkowie Zespołu Ekologii Arktycznej, Instytutu Oceanologii PAN w Sopocie brali udział w następujących wyprawach badawczych:

1. Wyprawa Uniwersytetu Gdańskiego do Hornsundu, 15.07 - 15.08.1990 - 1 osoba,
2. Wyprawa Tidal Zone, Norsk Polarinstitut-AEG Isfjorden, 15.07-30.08.1990 - 5 osób,
3. Wyprawa Sov-Nor-Pol-1, Ziemia Franciszka Józefa, 10.09-30.09.1990, Murmansk Marine Biol. Inst. Norsk Polarinstitut, AEG - 1 osoba,
4. Wyprawa Uniwersytetu Trondheim i AEG do Hornsundu, 10.07-30.08.1990 - 1 osoba.

Jan Chochorowski
Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii
31-007 Kraków, ul. Gołębia 11

PROGRAM BADAWCZY „ROSYJSKIE STACJE ŁOWIECKIE NA SVALBARDZIE” („Russiske fangststasjoner på Svalbard”)

W latach 1988-1990, realizowany był na Svalbardzie, przy finansowanym wsparciu Norges Almenvitenskapelige Forskningsrad (Norweska Rada Naukowa), program badań archeologicznych: „Russiske fangststasjoner på Svalbard” (Rosyjskie stacje łowieckie na Svalbardzie). Koordynatorem tego programu był Uniwersytet w Tromsø, a jego bezpośrednim realizatorem, M. E. Jasinski z Instytutu Muzealnictwa (Institut for Museumsvirksomhet), tegoż Uniwersytetu. Do współ-

udziału w tych pracach zaproszono też autora niniejszej informacji, a także studentów archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Celem programu jest przygotowanie opracowania, dotyczącego kluczowych problemów aktywności rosyjskich łowców morsa z rejonu Morza Białego (tzw. Pomorców) w strefie Svalbardu, a zwłaszcza w południowej części Spitsbergenu między Sørkappem a Isfjordem. Bazę źródłową tego opracowania stanowią materiały z dawniejszych badań skandynawskich, polskich prac wykopaliskowych w strefie Hornsundu, a także z własnych prac terenowych, przewidzianych założeniami programu. Dzięki nawiązaniu współpracy z radziecką ekspedycją archeologiczną, działającą na Svalbardzie pod kierunkiem V. F. Starkova, uzyskano też dostęp i możliwość wykorzystania bazy materiałowej, zgromadzonej przez archeologów radzieckich.

Badania terenowe w sezonie "1988", to przede wszystkim, prace inwentaryzacyjne w strefie Hornsundu oraz na zachodnim wybrzeżu Edgeøyi. W ich realizacji, wykorzystano doświadczenia polskich prac tego typu, wykonanych w 1985 roku, po południowej stronie Hornsundu. Sporządzono również zdjęcie archeologiczne reliktyw stacji wielorybniczej i pomorskiej stacji łowieckiej w Habenichtbukta na Edgeøyi. Jest to jeden z największych kompleksów zabytkowych na Svalbardzie. Materiały z tych badań zostały opublikowane w 1990 roku (J. Chochorowski, M. E. Jasinski, *Archaeology on Svalbard – Survey Work*, 1988, Tromsø 18, Tromsø, ss. 96).

Sezon "1989", wykorzystano na badania wykopaliskowe w strefie Hornsundu. Wykonano wówczas prace sondażowe na ostatnim, nierozpoznanym dotąd obiekcie (chata A), wchodzącym w skład stacji rosyjskiej na Schønningholmane, badanej w latach 1985 i 1987 przez ekspedycję Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz rozkopano ruiny chat pomorskich na Gnålodden i Worcesterpynten (J. Chochorowski, M. E. Jasinski, *Archaeological Exploration of Russian (Pomor) Hunting Huts and Stations in the Hornsund Area, Svalbard, West Spitsbergen*, (w druku).

W ostatnim sezonie (w 1990 roku), wykonano prace inwentaryzacyjne i weryfikacyjne na całym zachodnim wybrzeżu Spitsbergenu, pomiędzy Sørkappem na południu, a Nordvestøyane (Ytre Norskøya) na północy. Przedmiotem szczególnego zainteresowania, były problemy struktury i topografii stacji rosyjskich. Wyniki tych badań zostały opracowane i złożone do druku (J. Chochorowski, M. E. Jasinski, *Structure and Topography of Russian Hunting Stations on the West Coast of Spitsbergen, Acta Borealia, Tromsø, 1991*). Ponadto, w ramach programu, przygotowano i opublikowano, lub złożono do druku, kilkanaście innych publikacji o różnym charakterze i profilu.